

EN SVIZRA PORTAN ILS
CHANTUNS LA RESPONSABILADAD
PRINCIPALA PER ILS FATGS
DA FURMAZIUN E DA CULTURA.
SCO CDEP COORDINESCHAN ELS
LUR LAVUR SIN PLAUN NAZIUNAL.

IN PURTRET

Il post da stab da la CDEP è il secretariat general a Berna. El prepara las fatschentas dals organs politics e maina las lavurs tenor il program d'activitads da la CDEP. El maina las gruppas da lavur, las cumissiuns e las conferenzas specificas da la CDEP.

Integrà en il secretariat general è il IDES, il Center d'informaziun, da documentaziun e d'educaziun per ils fatgs da furmaziun en Svizra.

Adressa:

Secretariat general da la CDEP

Chasa dals chantuns,
Speichergasse 6,
Postfach, 3001 Bern
+41 (0)31 309 51 11
www.cdep.ch, edk@edk.ch

IDES Center d'informaziun e da
documentaziun
+41 (0)31 309 51 00
ides@edk.ch

CDEP, mars 2017

EDK | CDIP | CDPE | CDEP |

Schweizerische Konferenz der kantonalen Erziehungsdirektoren
Conférence suisse des directeurs cantonaux de l'instruction publique
Conferenza svizzera dei direttori cantonali della pubblica educazione
Conferenza svizra dals directurs chantunals da l'educaziun publica

LA CONFERENZA SVIZRA DALS DIRECTURS CHANTUNALS DA L'EDUCAZIUN PUBLICA (CDEP)

A l'exteriur vegnan ellas ed els numnads savens «ministras e ministers da furmaziun». En Svizra sa numnan ellas ed els «directuras e directurs d'educaziun u da furmaziun». Ellas ed els èn commembras e commembers da las regenzas chantunales e mainan il departament chantunal d'educaziun publica u da furmaziun, che cumpiglia per regla er la cultura ed il sport.

La suveranità chantunala da la scola e da la cultura è in tratg caracteristic impurtant da la Svizra plurilingua ch'è organisada en moda federalistica.

La basa giuridica per la collavuraziun dals chantuns en il sector da furmaziun è dapi l'onn 1970 il concordat svizzer da scola. La lavur da la CDEP sa basa plinavant sin ulteriuras cunvegns interchantunales. Quai èn contracts interchantunals giuridicamain liants, er numnads concordats.

L'organ da decisiun suprem da la CDEP è la radunanza plenara. En il plenum èn represchentads las directuras ed ils directurs chantunals da l'educaziun publica da tut ils 26 chantuns. Las fatschentas vegnan preparadas da la suprastanza da la CDEP. Quella sa cumpona da 12 directuras e directurs da l'educaziun publica. Il principadi da Liechtenstein sa participescha a las lavurs da la CDEP.

LA CDEP SCO AUTORITAD DA COORDINAZIUN

Ils chantuns s'engaschan per in'auta qualitat, permeabilitad e mobilitad en il sistem da furmaziun svizzer. Nua ch'i dovra ina coordinaziun tranter ils chantuns per quest intent, collavuran els en il rom da la CDEP.

La CDEP agescha en moda subsidiara ed ademplescha incumbensas ch'ils chantuns e las regiuns na pon betg ademplir. Ella n'è betg in ministeri nazional da furmaziun, mabain in'autorità da coordinaziun.

La CDEP è persuadida dal senn e dal niz che la responsabladad decentrala porta al sector da furmaziun en la Svizra plurilingua e federalistica. Per ils umans na duain dentant resultar nagins impediments sin lur vias da furmaziun pervia da l'organisa-ziun decentrala dals fatgs da furmaziun.

En la CDEP elavuran las 26 directuras e directurs chantunals da l'educaziun publica soluziuns cuminaivlas che pussibileschan d'armonisar structuras e finamiras impurtantas dals stgalims da furmaziun e che promovon la mobilitad en l'entira Svizra.

En il sector postobligatoric (gimnasis, furmaziun professiunala e scolas autas) coordinescha la CDEP sias lavurs cun la confederaziun.

Ensem cun la confederaziun maina la CDEP il monitoring da la furmaziun en Svizra. Sin fundament dal rapport da furmaziun che cumpara mintga 4 onns sa cunvegn ella cun las autoritads federalas a finamiras cuminaivlas per il spazi da furmaziun svizzer. Mintga partida realisescha questas finamiras en ses champ da cumpetenza.

Art. 61a da la costituziun federala (Cst.) | En il rom da lur lur cumpetenzas procuran la confederaziun ed ils chantuns comunablamain per in'auta qualitat e permeabilitad dal spazi da furmaziun svizzer.

Art 62 al. 1 Cst. | Ils chantuns èn cumpetents per ils fatgs da scola.

Art 69 al. 1 Cst. | Ils chantuns èn responsabels per il sector da cultura.

Art. 1 dal concordat da scola | Ils chantuns da concordat furman in institut da dretg public interchantunal per promover ils fatgs da scola e per armonisar il dretg chantunal correspondent.

Presidenta da la CDEP è la cussegliera guvernativa Silvia Steiner (ZH)

PROGRAM D'ACTIVITADS DA LA CDEP 2015–2019 (SURVISTA)

Scola obligatorica	Gimnasi, scola media spezialisada, furmaziun professiunala	Scolas autas, furmaziun professiunala superiura
EXECUZIUN DAL CONCORDAT DA SCOLA		
Svilup da la qualitat: monitoring naziunal da la furmaziun ensemen cun la confederaziun 1		
Infurmaziun e documentaziun dals fatgs da furmaziun en Svizra 2		
	Maturitad gimnasiala, 3 maturitad spezialisada 4	
	Furmaziun professiunala / cussegliaziun da professiun, da studi e da carriera 5	
Furmaziun e digitalisaziun 6		
Coordinaziun da l'instrucziun da linguas		
EXECUZIUN D'ULTERIURS CONCORDATS		
Concordat HarmoS: armonisaziun da la scola obligatorica	Convegna da diploms: renconuschienscha dals diploms da professiun d'instrucziun (persuna d'instrucziun, pedagogia speziala) sin plaun naziunal e dals certificats dal stgalim secundar II (gimnasis, scolas medias spezialisadas)	
	Convegna da finanziaziun (tschintg convegno): access equivalent a purschidas da furmaziun en auters chantuns (libra circulaziun) e gulivaziun da las grevazzas tranter ils chantuns	
	Concordat da stipendis: armonisaziun dals sistems chantunals da stipendis	
Concordat da pedagogia speziala: sustegn dals chantuns 7	Concordat da scola auta: coordinaziun da las scolas autas cun la confederaziun	

Cultura Sport

Accompagnar la realisaziun da la lescha federala per promover il sport e da la lescha federala davart la promoziun da la cultura

La CDEP exequescha 11 **convegna interchantunala (concordats)**. Il program d'activitads sa drizza tenor l'execuziun da questas convegno. L'illustraziun a sanestra porscha ina survista.

Sin basa dal concordat da scola represchenta la CDEP ils interess dals chantuns envers la **confederaziun**, sa participescha a la **collavuraziun internaziunala**, elavura **colliaziun** cun auters secturs politics (p.ex. migraziun, fatgs socials) e presta **support ed agid uffizial** (p.ex. negoziaziun da tariffas da dretgs d'autur per scolas).

1–7: Per ademplir incumbensas naziunala maina la CDEP **agenturas professiunala** u sa participescha a tschertas instituziun cun agid da convegno da prestaziun. Agenturas professiunala existan en ils suandants secturs:

- 1** Perscrutaziun da la furmaziun
- 2** Infurmaziun e documentaziun
- 3** Furmaziun generala sin il stgalim secundar II
- 4** Evaluaziun da la scola sin il stgalim secundar II
- 5** Furmaziun professiunala / cussegliaziun da professiun, da studi e da carriera
- 6** Tecnologies d'infurmaziun e da comunicaziun ICT
- 7** Pedagogia speziala

Duas ulteriuras agenturas professiunala ch'èn activas sin plaun naziunal vegnan manadas da fundaziun e s'occupan dal barat e da la mobilitad (Movetia) sco er da la furmaziun per in svilup persistent (éducation21).

ILS FATGS DA FURMAZIUN EN SVIZRA, IN PAJAIS PLURILING E FEDERALISTIC

L'autonomia chantunala en ils fatgs da scola e l'organisaziun decentrala da la scola en facturs impurtants dals fatgs da furmaziun en Svizra.

En Svizra èn ils fatgs da furmaziun ina incumbensa statala. La responsabladad han en emprima lingia ils 26 chantuns. La scola obligatorica è francada fermamain chantunalmain e localmain. En il sectur postobligatoric (scolas da furmaziun generala, furmaziun professiunala e scolas autas) han tant la confederaziun sco er ils chantuns lur cumpetenzas. Ils chantuns e lur vischnancas finanzieschan 90 % da las incumbensas da furmaziun dal maun public (cifras senza promoziun da la perscrutaziun).

Scola obligatorica: La responsabladad per la scola obligatorica han ils chantuns. Las vischnancas organisieschan il manaschi da scola. Las fermas ragischs localas permettan da realisar soluziuns adattadas al lieu. 95 % da las scolaras e dals scolars absolvan la scola obligatorica publica da lur vischnanca da domicil. Circa 5 % frequentan ina scola privata. Sin fundament da la constituziun federala èn ils chantuns obligads d'armonisar sin plaun naziunal las finamiras e las structures impurtantas.

Stgalim secundar II: Circa dus terzs dals giuvenils midan suenter la scola obligatorica ad in emprendissadi che cumbinescha la scola e la pratica (emprendissadi dual). El terminescha cun in attestat federal da qualificaziun e po er vegnir absolvi cun ina maturitad professiunala. Circa in terz dals giuvenils frequenta ina instrucziun en scola (scola media spezialisada u gimnasi) che als prepara per in studi ad ina scola auta. Tut en tut fan passa 90 % dals giuvenils in diplom dal stgalim secundar II. La quota da maturitad (maturitad gimnasiala, maturitad spezialisada e maturitad professiunala) importa 37.5 %.

Stgalim terziar: Il stgalim terziar cumpiglia las scolas autas (scolas autas universitaras, scolas autas spezialisadas e scolas autas da pedagogia) e – sco segunda pitga impurtanta – la furmaziun professiunala superiura. La furmaziun professiunala superiura sa drizza a glieud da professiun cun experientscha e permetta a quella da sa spezialisar u da sa qualifitgar vinavant. La quota da diploms sin il stgalim terziar importa passa 45 %; da quai èn var dus terzs diploms universitaras e circa in terz diploms da la furmaziun professiunala superiura.

INDICATURS

Chantuns	26
Vischnancas (2016)	2294
Populaziun (2015)	8'327'100
Naziunalitad estra (2015)	24.6 %
Populaziun tenor linguas principalas 2015 ¹	tudestg / tudestg svizzer (63.3 %), franzos (22.7 %), talian (8.1 %), rumantsch (0.5 %), autras (20.9 %)

Scolaras e scolars, studentas e students (onn da scola 2014/2015)

L'onn da scola 2014/2015 avevi 1,5 milliuns scolaras e scolars, studentas e students. Quai correspunda a stgars in tschintgavel da la populaziun svizra.

	2014/2015	Scenaris 2016 fin 2025
Scola obligatorica ²	920'958	↗
Stgalim secundar II	366'140	fin 2019 → a partir da 2020 ↗
Stgalim terziar	294'774	↗

Persunas d'instrucziun (onn da scola 2014/2015)

Tut ils stgalims	207'774 (ETC ³ : 133'304)
Scola obligatorica ²	88'598 (ETC: 57'282)
Stgalim secundar II	28'845 (ETC: 17'098)
Stgalim terziar	90'331 (ETC: 58'924)

Quotas da diploms

Stgalim secundar II (2012)	furmaziun generala: 23.1 %, furmaziun professiunala: 71.6 %, total 94.7 %
Quota da maturitad (2015)	maturitad gimnasiala: 20.1 %, maturitad spezialisada: 2.7 %, maturitad professiunala: 14.7 %, total: 37.5 %
Stgalim terziar (2012)	scola auta: 30.6 %, furmaziun professiunala superiura: 14.2 %, total 44.8 %

Expensas dal maun public per la furmaziun, senza promoziun da perscrutaziun (2014)

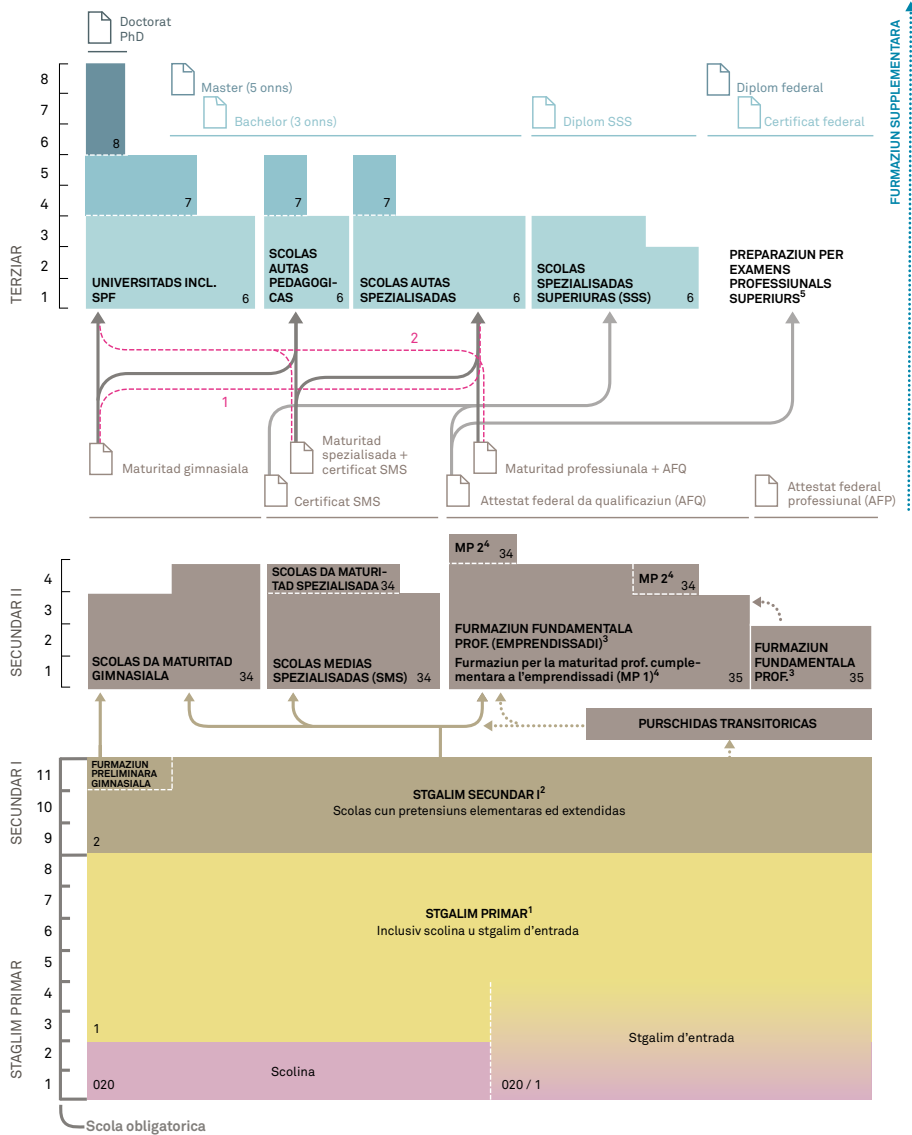
Total	36.0 milliardas francs
Chantuns e lur vischnancas	32.6 milliardas francs (90 %)
Confederaziun	3.4 milliardas francs (10 %)

1 Il tudestg, il franzos, il talian ed il rumantsch èn las linguas nazionalas. Ellas valan en lur territori respectiv sco linguas uffizialas (administraziun, dretgira), sco linguas d'instrucziun e sco linguas da mintgadi. La Rumantschia ha ina situaziun speziala.

2 incl. scolina/stgalim d'entrada

3 equivalents da plazzas a temp cumplain

SISTEM DA FURMAZIUN EN SVIZRA

ISCED | International Standard Classification of Education 2011

- ISCED 8
- ISCED 7
- ISCED 6
- - - ISCED 4
- ISCED 34 + 35
- ISCED 2
- ISCED 1
- ISCED 020

- 2) Passerella 2: maturitad professiunala / maturitad spezialisada → scola auta universitara (examen complementar)
- 1) Passerella 1: maturitad gimnasiala → scola auta spezialisada (praticum professiunal)

- 1 Dus onns scolina resp. ils dus emprims onns d'in stgalim d'entrada: integrà en l'obligatori en la maioritad dals chantuns
- 2 Stgalim secundar I: chantun Tessin cun scola media da 4 onns (tenor la disposiziun excepziunala en l'art. 6 dal concordat HarmoS)
- 3 Furmaziun fundamentala professiunala (empredissadi): scolaziun en il manaschi d'empredissadi + instrucziun en scolas professiunalas spezialisadas + frequentaziun da curs intermanaschials; pussaivla è la scolaziun en scolas a temp cumplain
- 4 Maturitad professiunala: complementarmain a l'empredissadi (MP 1) u sunter l'empredissadi (MP 2); durada da la MP 2: a temp cumplain 1 onn, a temp parzial 1,5 – 2 onns
- 5 Examen professiunal federal / certificat federal = ISCED 6; examen professiunal superiur / diplom federal = ISCED 7

Uffants e giuvenils cun in basegn da furmaziun spezial vegnan sustegnids cun mesiras spezialas a partir da la naschientscha fin a la cumplenida dal 20. onn da vita. La concepziun concreta da las purschidas e da las mesiras da la pedagogia speziala durant la scola obligatorica (manar scolas spezialas e classas spezialas, promoziun integrativa e.u.v.) vegn reglada sin plaun chantunal e n'è betg preschentada en la grafica.